

14.2.2020

Haaparannan kunta

EHDOTUS MATTILAN VEDENOTTAMON SUOJELUMÄÄRÄYKSIKSI

Haaparannan kunta on pyytänyt Suomalais-ruotsalaiselta rajajokikomissiolta lausuntoa ehdotukseksi Torninionjoessa olevan Mattilan vedenottamon yläpuolisen, Ruotsin puolella olevan maa- ja vesialueen suojelumääräyksiksi.

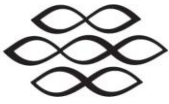
Haaparannan kaupunki ottaa raakavetensä Torninionjoesta kyseisen vedenottamon kautta. Suojelun tarkoituksena on pienentää vedenottamoon kohdistuvaa pilaantumiseriskää.

Suunnitelmassa vedenottamon yläpuolinen alue jaetaan ensisijaiseen ja toissijaiseen suojeluvyöhykkeeseen. Suojelualueiden rajaus on tehty hydrologisten ominaisuuksien ja tehdyn riskianalyysin perusteella. Suojelualueet ulottuvat 100 metrin etäisyydelle rantaviivasta. Ensisijainen suojelualue ulottuu Karungin yläpuolelle ja toissijainen alue Hietaniemeen. Suojelualueisiin kuuluu myös joidenkin sivujokien suusia.

Suojeluehdotuksessa annetaan määräyksiä ja rajoituksia:

- Polttoaineista ja muista terveydelle ja ympäristölle vaarallisista aineista
- Kemiallisista torjunta-aineista
- Lannoitteista
- Jäte- ja valumavesistä
- Jätteistä ja niiden säilytyksestä
- Tienpidosta, maansiirtotöistä ja ruoppauksista
- Vaarallisten aineiden kuljetuksista
- Veneliikenteestä
- Vesistön käytöstä
- Ympäristölle vahingollisesta toiminnasta

Ehdotuksessa korostetaan myös onnettomuuksiin varautumisen ja niistä ilmoittamisen tärkeyttä. Alueen asukkaita täytyy myös informoida suojelusta ja suojeluille alueille täytyy laittaa suojelun toteuttamiseen liittyviä ohjetauluja. Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio pitää suojelusuunnitelmaa hyvänä. Ehdotetut suojelumääräykset ovat hyvin linjassa sekä vesiputedirektiiviin liittyvän Suomen ja Ruotsin yhteisen Torninionjoen kansainvälisen vesienhoitosuunnitelman (Torninionjoen kansainvälinen vesienhoitoalue, rajatonta vesienhoitoa 2016-2021, ISSN 0283-9636) että Suomalais-ruotsalaisen rajajokisopimuksen tavoitteiden kanssa.

Suojelumääräysten toteuttaminen pienentää Mattilan vedenottamoon kohdistuvaa ympäristöriskiä, mutta vain niiltä osin, kuin riski tulee Ruotsin puolelta. Suomella ei tiettävästi ei ole suunnitelmia vastaavanlaisen suojelusuunnitelman toteuttamiseen. Käytännössä aina, jos yhdyskunta käyttää pintavettä raakavesilähteenään, on sen pilaantumisriski todellinen. Äkillisen pilaantumisen riski on suurin, jos raakavesilähteenä käytetään virtaavaa vettä.

Paras tapa pienentää riskiä on siirtyä pintaveden käytöstä pohjavesivarojen hyödyntämiseen.

Timo Jokelainen
puheenjohtaja

Johan Antti
varapuheenjohtaja

Kari Kinnunen
v.a. sihteeri